

Aarhus
Symfoni
24/Orkester
/25

Widmann, Gudmundsen-Holmgreen, Clyne, Pépin, Adès og Larcher

NUTID

6. marts 2025 kl. 19.30
Symfonisk sal • Musikhuset Aarhus

PROGRAM

Jörg Widmann (1973-)

Zeitensprünge (2020)

15 min.

Pelle Gudmundsen-Holmgreen (1932-2016)

Castor Pollux (2016 – Uropførelse)

25 min.

1. sats
2. sats
3. sats

Anna Clyne (1980-)

This Midnight Hour (2015)

15 min.

P A U S E

25 min.

Camille Pépin (1990-)

Avant les clartés de l'aurore (2020)

10 min.

Thomas Adès (1971-)

Dawn (2020)

10 min.

Thomas Larcher (1963-)

Time. Three movements for orchestra (2022)

25 min.

Varighed i alt ca. 130 min.

NUTID

af Christina Blangstrup Dahl

Musik lige nu til mennesker lige nu: Oplev noget af den mest spændende og ikke mindst lyttevenlige musik fra de seneste ti år. Vi bringer tiden ind i koncertsalen – både i form af den mest nutidige musik og i selve værkerne.

I *This Midnight Hour* tager Anna Clyne os med på en filmisk, malende rejse. Hos Camille Pépin får vi poetiske naturbilleder i et mytisk og mystisk drømmeunivers, inspireret af naturens poesi, og Jörg Widmann leger både med ordene og med orkestrets rolle i *Zeitensprünge*. Thomas Adès' *Dawn* er musik i sin reneste, enkleste og allersmukkeste form, der maler en solopgang midt i koncertsalen, og Thomas Larcher sætter selve tiden i musik i *Time*.

Pelle Gudmundsen-Holmgreen er en af de mest originale komponister, som Danmark har fostret. Hans allersidste værk er klarinetkoncerten

Castor Pollux, som han skrev til Aarhus Symfoniorkestrets soloklarinettist Mathias Kjøller, og koncerten bliver spillet for første gang nogensinde her til denne koncert.

Widmann: Zeitensprünge

Jörg Widmanns *Zeitensprünge* er et værk, der ikke bare er bundet til et bestemt orkester, men også til en bestemt lejlighed: Det blev bestilt af Staatskapelle Berlin og uropført til orkestrets 450 års jubilæumskoncert i 2020.

Titlen er et ordspil; "Zeit" betyder "tid" på tysk, og titlen bliver dermed til noget i retning af "tidsspring". Men leger vi videre med bogstaverne, så betyder "Seitensprünge" "sidespring", og titlen leger dermed med både vores tids- og stilopfattelse. "Saiten" betyder desuden "streng", altså strygernes streng. Til sammen giver det et værk, hvor vi

MEDVIRKENDE

Joseph Bastian

DIRIGENT

Mathias Kjøller

KLARINET

I stedet for blomster, giver vi et træ.

Aarhus Symfoniorkester har indgået et samarbejde med organisationen *Plant et Træ* om at støtte plantning af nye skove, frugtlunde og enkelttræer i Danmark. Derfor modtager solister og dirigenter fremover et symbolsk træ af genanvendeligt pap som tak for koncerten. Det er både et klimavenligt alternativ til de vanlige blomsterbuketter og markerer vores fælles engagement i en grønnere fremtid.

Læs mere på www.aarhussymfoni.dk/plant-et-trae

plant
et
træ

springer i tid såvel som i musikalske perioder.

Tidsspringene giver nedslag i Staatskapelle Berlins musikalske historie og starter helt tilbage i 1570 med en renæssancedans, spillet bag scenen. Lidt efter lidt kommer musikerne ind på scenen, dirigenten dukker op, og musikken bliver til en koncert som vi kender den i dag. På kun 450 takter (én for hvert af Statskapellets 450 leveår) kommer vi hele orkestret rundt i en hvirvelvind af fanfarer, middelalderlige blæserorkestre og små ensembler, og Widmann slutter af med en kanon – den musikalske form, der symboliserer, at de mange stemmer har det samme projekt.

Gudmundsen-Holmgreen: Castor Pollux

Det allersidste værk, som en komponist skriver, får altid en særlig vægt. For den danske komponist Pelle Gudmundsen-Holmgreen blev det klarinetkoncerten *Castor Pollux*, som han færdiggjorde kort før sin død i 2016. Koncerten er skrevet til Aarhus Symfoniorkesters soloklarinettist Mathias Kjøller.

Den danske komponist Anders Brødsgaard har skrevet et forord til koncerten, og her kalder han klarinetten ”en ’fri fugl’ i flugt hen over de rigoristiske orkesterlandskaber”. Og rigoristisk – eller i hvert fald med en fastlagt ide – er Gudmundsen-Holmgreens musik. Han er optaget af tallene 5 og 7, og musikken er derfor ofte delt op i enheder som eksempelvis 35 noder.

Komponisten arbejder også med lag – på en overraskende måde: Første sats bruger kun strygere og slagtøj, anden sats bruger strygere – og i tredje sats lægges de to satser så forskudt oven på hinanden og spilles samtidig. Solistens stemme er dog ikke den samme, hvilket naturligvis også er med til at give det allerede spillede materiale nyt liv.

Anders Brødsgaard skriver om den musikalske lagkage: ”Det at lægge flere satser oveni hinanden kan synes som en meget spekulativ og meget ’modernistisk’ idé, men er noget som komponister fra den førromantiske tid var vældigt optaget af: quod libet var en kendt kompositions måde helt tilbage i renaissance, der består i at flere uafhængige melodier lægges oven i hinanden. Måske mest kendt fra Bachs sidste Goldbergvariation, men også kontrapunktiske udspekuleretheder som spejlkanon, krebskanon osv. er beslægtet hermed. ”Enhver synger med sit næb” – og disse sange kan eksistere samtidig!

Dette kan lyde hippieagtigt anarkistisk, men Pelle Gudmundsen-Holmgreen lagde altid vægt på det rituelle, eller det kultiske aspekt, som opstår ud af den benhårde strukturelle tænkning i form af de fastlagte rytmiske strukturer og det forudkomponerede musikalske materiale.”

Clyne: This Midnight Hour

Anna Clyne er en af de største kometer på den nye musiks himmel. Hun har modtaget et hav af priser og hædersbevisninger, og hun er

nr. 8 på listen over mest opførte nutidige komponister. Hun havde to almindelige inspirationskilder, da hun skrev *This Midnight Hour* – og en meget usædvanlig kilde. Det usædvanlige er, at komponisten blev inspireret af ikke bare et instrument, men af en specifik instrumentgruppe i et specifikt orkester – nemlig karakteren og kraften i de dybe strygere i L’Orchestre national d’Île de France.

De mere almindelige kilder er to digte. Det første er skrevet af den spanske digter Juan Ramón Jiménez og lyder i al sin korthed: ”Musik – en nøgen kvinde, der vanvittig løber gennem den pure nat.” ”Digtet er et meget kraftfuldt billede, og jeg valgte at fortolke det med udbrud af hektisk energi,” fortæller Anna Clyne om inspirationen fra Jiménez. ”Jeg har splittet strygergrupperne i to, så i stedet for at have to violinstemmer har jeg fire, og jeg skaber en stereoeffekt ved at få dem til at spille så kraftigt som muligt i grupper, så lyden vandrer som kaskader fra venstre mod højre.” Effekten stammer fra komponistens tidlige år, hvor hun udforskede elektroakustisk musik.

Det andet digt, der har inspireret *This Midnight Hour* er skrevet af den franske digter Charles Baudelaire. På et tidspunkt bruger han udtrykket ”valse mélancolique”, altså ”melankolsk vals”, og dét udtryk inspirerede Clyne: ”Jeg har et sted i musikken, der udforsker folkemusik: Bratscherne skal spille kvarttoner, som ikke stemmer med

hinanden, så det kommer til at lyde som et kæmpe akkordeon. Det var virkelig sjovt at bruge instrumenteringen til at fremkalde lyden af andre instrumenter.” Så når bratscherne ikke stemmer på dette sted, er det ikke fordi de har en dårlig dag; de adlyder blot komponistens ordre.

Selvom musikken er inspireret af digte, så er der ikke et 1:1-forhold mellem tekst og musik, fortæller Anna Clyne: ”Mens musikken ikke er beregnet til at fortælle en specifik historie, så er min intention, at den skal fremmane en visuel rejse for lytteren,” slår komponisten fast.

Pépin: Avant les clartés de l’aurore

Opdraget for *Avant les clartés de l’aurore* var at skabe et værk, der skulle spilles af et ensemble spredt ud på scenen – og som forbandt sig til Rusland og Stravinskij.

Naturen og kunsten hører til blandt Camille Pépins største inspirationskilder. I arbejdet med at skrive *Avant les clartés de l’aurore* fandt hun begge dele i et digt af den russiske digter Pusjkin. Pépin blev således inspireret til musikken af dette vers:

Således skænker månen rosen,
Som regnen tynger så tungt,
Sit mystiske lys,
Før morgengryets klarhed.

Det korte værk er delt op i fire lige lange dele, som hver især svarer til en linje i digtet. Komponisten leger med

de mystiske klange der fremkommer, når strygerne spiller helt oppe ved ”stolen” på deres instrumenter. Blæserne forstærker effekten, når nogle af deres lange toner umærkeligt går over i ”flutter”-tunge, hvilket giver en rallende lyd til den førhen så harmoniske tone. Ud af indledningens mystiske atmosfære begynder en mere rytmisk musik at tage form. Musikken veksler mellem at give instrumentparrene perfekte muligheder for at flette sig ind i hinandens klange – og at dele instrumenterne op, så de bliver konkurrenter snarere end samspillere.

Stykket er skrevet under den første nedlukning, hvor komponisten var isoleret i sin lejlighed i Paris. Derfor er der noget melankolsk og skrøbeligt over den poetiske og naturinspirerede musik

Adès: Dawn

“Chacony for orchestra at any distance” er undertitlen på Thomas Adès’ værk *Dawn*. En chaconne er en variationssats fra barokken, hvor stemmerne varieres over den samme basstemme.

I Adès’ hænder bliver barokkens form til fine solopgangsklange. Den stilfærdigt magiske musik bliver spillet af orkestret, der indeholder noget så sjældent som et hakkebræt – eller et cimbalom, som det også kaldes. *Dawn* er musik i sin reneste, enkleste og allersmukkeste form, når Adès maler en solopgang midt i koncertsalen. Som et lyshungrende folk, der netop er på vej ud af den mørke vinter kan Adès’ musik ikke andet end vække genklang hos os nordboere.

Bonusinformation: Normalt ligger det ret fast, hvor mange musikere, der skal medvirke i et værk. Men fordi *Dawn* er skrevet under den første coronanedlukning kan det spilles af orkestre af forskellig størrelse – og musikerne placeret spredt ud i salen.

Larcher: Time

Den østrigske komponist Thomas Larcher er blevet kaldt en af de mest innovative stemmer i den klassiske musik i dag. Hans musik bliver spillet af orkestre verden over.

Tiden tikker helt fra begyndelsens af hans værk *Time*. Den ret skarpe første del afbrydes af en nostalgisk, vemodig midterdel i et anderledes blidt og traditionelt tonesprog – som om nutidens barske realiteter veksler med tilbageblik på fortiden set gennem nostalgis briller. Så falder slagtøj og klaver igen ind med tidens ubønhørlige tikken, og vi glider gradvist tilbage til begyndelsens mere hvasse tonesprog.

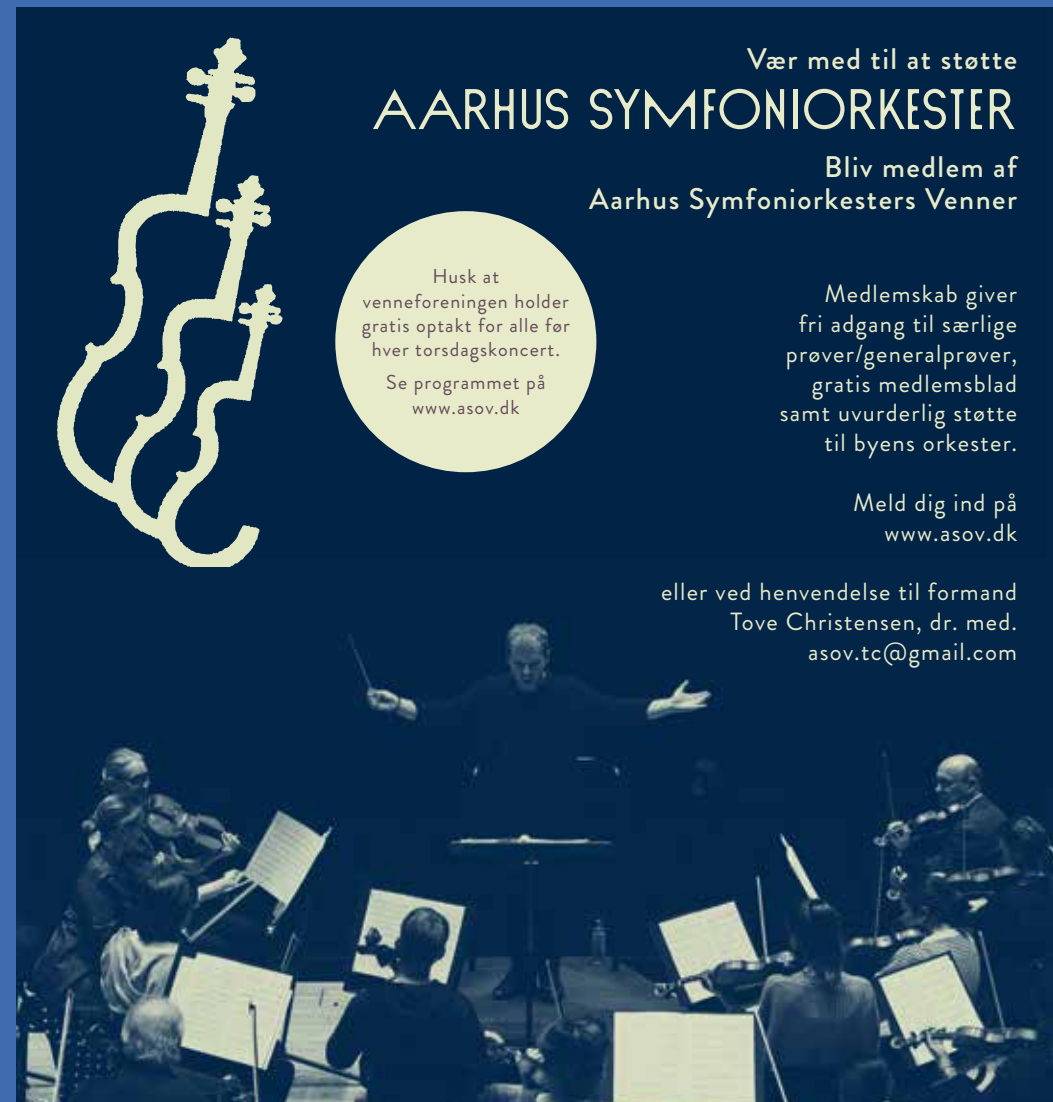
Det dejlige ved ny musik er, at komponisternes beretninger om deres værker er lige ved hånden. Thomas Larcher beskriver *Time* således:

”Hvert eneste stykke musik regner på tiden. Der er millioner af måder at gøre det på, men det skal altid gøres. Her har behandlingen af tid været et underliggende begreb: Form etableres gennem spændinger fremkaldt af ’skiftende’ tid (det virker som om tiden bliver forlænget eller komprimeret) snarere end motivisk eller blot harmonisk

udvikling. Behandlingen af rytme er også blevet bestemt ved at fornemme, hvad en lytter faktisk er i stand til at høre, at fordøje på et øjeblik eller over lang tid. At tænke intenst på tid har fremprovokeret en form, der er åben, da et musikstykke altid kun kan være et udsnit af den evigt flydende tid.”

Denne koncert er seks små stykker nutid, uddrag af den musikalske verden, som vi lever i. ”Nutid’-koncerten er det tætteste, vi kommer på et stillbillede af, hvordan orkestermusikken lyder i 2025,” med musikchef Jesper Nordins ord.

Rigtig god koncert.

Vær med til at støtte
AARHUS SYMFONIORKESTER
Bliv medlem af
Aarhus Symfoniorkestrets Venner

Husk at
venneforeningen holder
gratis optakt for alle før
hver torsdagskoncert.
Se programmet på
www.asov.dk

Medlemskab giver
fri adgang til særlige
prøver/generalprøver,
gratis medlemsblad
samt uvurderlig støtte
til byens orkester.

Meld dig ind på
www.asov.dk
eller ved henvendelse til formand
Tove Christensen, dr. med.
asov.tc@gmail.com

THOMAS ADÈS: DAWN

Dawn er en mesterlig kombination af nyt og gammelt, en fængslende rejse gennem daggryets forskellige faser og en intens meditation over solopgangens evige cyklus

Peer Kjær Andersen skriver mere om Adès' værk på vores hjemmeside. Find artiklen under "Baggrundshistorier".

AARHUSSYMFONI.DK

Joseph Bastian DIRIGENT

Den franske dirigent Joseph Bastian er en af de dirigenter, hvis karriere for alvor tog fart, efter han i sidste øjeblik sprang ind som dirigent efter et afbud. I hans tilfælde var det for Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks i 2016, hvor han var solobasunist. Resultatet blev ligefrem kaldt "sensationelt" af anmelderne. Kort tid efter modtog han Neeme Järvi-prisen ved Gstaad Menuhin Festival, og i 2019 modtog han Eugene Jochum Prize for Young Conductors fra Symphonieorchester des Bayerischen Rundfunks.

Joseph Bastian er chefdirigent og musikchef for Münchner Symphoniker og musikchef for Orchestre Dijon Bourgogne.

Han er også chefdirigent for Asian Youth Orchestra, og han har tidligere dirigeret orkestre som hr-Sinfonieorchester Frankfurt, Luxembourg Philharmonic Orchestra, Bayerisches Staatsorchester, Estlands Nationale Symfoniorkester, Dresdner Philharmoniker, SWR Symphonieorchester, WDR Sinfonieorchester Köln, Prague Radio Symphony Orchestra og Yomiuri Nippon Symfoniorkester i Tokyo. Han dirigerer også opera, og så er han meget optaget af at præsentere den nyeste klassiske musik i koncertsalene.

Mathias Kjøller KLARINET

Mathias Kjøller er født i 1985 og begyndte at spille klarinet på Vejle Musikskole som 10-årig. Som 18-årig startede han på Det Jyske Musikkonservatorium og kom senere i solistklassen på Det Kgl. Danske Musikkonservatorium.

Mathias Kjøller har været solist med Odense Symfoniorkester, Copenhagen Phil og adskillige gange med Aarhus Symfoniorkester.

I 2011 blev han udpeget som 2. soloklarinettist i DR Symfoniorkestret og er nu ansat som soloklarinettist i Aarhus Symfoniorkester. Han har desuden gæstet orkestre som Bergen Filharmoniske Orkester, Mahler Chamber Orchestra, Malmö Symfoniorkester og Sveriges Radios Symfoniorkester som soloklarinettist.

I 2013 fik Mathias 2. pris i Den Internationale Carl Nielsen Konkurrence, hvor han også modtog Odense Symfoniorkestrets pris og prisen for bedste fortolkning af Carl Nielsens klarinetkoncert.

Han er en aktiv kammermusiker og optræder jævnligt på festivaler i ind- og udland som Fests spillene i Bergen, DSQ Festival og West Cork Chamber Music Festival med musikere som Den Danske Strygekvartet, Andreas Brantelid, Alexander Sitkovetsky og Marianna Shirinyan. Mathias udgav sin første CD i 2018 på pladeselskabet Orchid Classics til store anmelderroser. Mathias Kjøller har modtaget bl.a. Sonnings Musikstipendium, Musikanmelderingens Kunstnerpris, Gladsaxe Musikpris, Victor Borges Musiklegat og Statens Kunstfonds legat Den Unge Elite.

KONCERTBESÆTNING

VIOLIN I

Stanko Madic,
gæstekoncertmester
Cristian Chivu Ivan
Johanna Tolvanen
Tue Lautrup
Todd Cadieux
Katrín Djordjević Sønnichsen
Matthias von Niessen
Matthias Gahl
Nadia Kornilova
Hayato Ishibashi
Theo Dan*
Lada Fedorova**

VIOLIN II

Sarah Lucy Foldager
Marta Wisniowska-Mruk
Birgitte Bærentzen Pihl
Erik Søndergaard Jensen
Søs Nyengaard
Peter Clemson Steensgaard
Violina Petrova**
Olga Rosca-Marcov*
Ejnar Balling*
Kristian Jakob Selnes**

BRATSCH

Luminita Marin
Nikolaj Lind Pedersen
Lars Kvist
Lise Pehrson
Eva Paulin
Morten Møller*
Janeks Niklavics*
Kirsten Buus Szakacs**

CELLO

Eugene Hye-Knudsen
Jens Lund Madsen
Ananna Lützhøft
Fang-Yu Liang
Léa Jeanne Sol*
Else Anker-Møller**
Anne Hall**

KONTRABAS

David Møllfatrik
Samuel Beck-Johnson
Christian Jørgensen
Frank Christensen
Kornél Koncos

FLØJTE

Lena Kildahl Larsen
Toril Vik Kjeller
Judith Wehrle

OBO

Oliver Nordahl
Malene Bjerg Poulsen
Lisa Anna Gross

KLARINET

Vibeke Kærsgaard Lembcke
Kristian Flagstad
Fatima Trives-Escolano**

FAGOT

Maksim Karpinskii
Eric Beselin
Harald Tørning Svendsen**

HORN

José António de Abreu**
Jari Kamsula
Héctor Manuel Escudero
Luís Mota
Susanne Skov**

TROMPET

Kim Hansen
Anders Kildahl Larsen
Simon Blatter**

BASUN

Fabrice Godin
Christian Tscherning Larsen

BASBASUN

Sander Torill Gimse**

TUBA

Jonathan Borksand Hanke

PAUKER

Nikolai Petersen

SLAGTØJ

Rasmus Clemens*
Malte Vendelby*
Thomas Hamilton**
Jonas Weitling**

HARPE

Alexandra Guiraud**

KLAVER/CELESTE

David Strong**
Niels Nørager**

* kontraktansat assistent

** timeansat assistent

BLIV FADDER

Kontakt os på tlf. 89 40 90 90 / symfoni@aarhus.dk

Aarhus Symfoniorkesters Fond består af individuelle fadderskaber fordelt på fonde, virksomheder og privatpersoner. Den selvstændige fond støtter orkestrets arbejde ved tilskud til instrumenter, turnéer, CD-indspilninger og lignende.

- » A. Enggaard A/S
- » Advokaterne i Jyllandsgården A/S
- » Alice Madsen
- » AVK Holding
- » Bech-Bruun
- » Bendt Almvig, arkitekt maa
- » BoostPLM
- » C.F. Møller Danmark A/S
- » CHD Holding A/S
- » Comwell Aarhus
- » Danske Bank
- » Dansk Erhvervsprojekt A/S
- » Dansk Musiker Forbund
- » EDC Erhverv, Poul Erik Bech Aarhus
- » Flintholm Global Holding ApS
- » Formuepleje A/S
- » FO-Aarhus
- » Gorrissen Federspiel
- » Holst, Advokater
- » Juhl-Sørensen Pianohandel
- » Jyske Bank
- » Ingerlise Petri
- » Kjeld Sachmann
- » Kosan Gas A/S
- » Middelfart Sparekasse
- » Nordea
- » PDS Kapitalforvaltning ApS
- » Pressalit Holding
- » PricewaterhouseCoopers
- » RSM Danmark
- » RSM Danmark – Personale foreningen
- » Schouw & Co A/S
- » Selskabet af 4. oktober 1944 A/S
- » Steffen Ebdrup Invest Aps
- » Stormagasinet Salling
- » Støtteforeningen FHH
- » SYDBANK
- » Todbjerg Busser A/S
- » torbenbrandi – projektudvikling
- » Vilhelm Kiers Fond
- » Aarhus Oliefabriks fond for almene formål
- » Aarhus Symfoniorkesters Venner
- » Aarhus Universitets Forskningsfond
- » Aarhus Stiftstidendes Fond

Særlig privat giver:
Keld Heine Mortensen

SYMFO-BUSINESS

et unikt partnerskab
på tværs af symfoni,
udvikling & erhverv —

SymfoBusiness er et kulturfremmende værdipartnerskab og et direktørnetværk — samt et berigende oplevelsestilbud for alle ansatte i de virksomheder, som samarbejder med Aarhus Symfoniorkester.

Ved at tegne et årligt medlemskab og blive enten Platin- eller Sølvpartner støtter man direkte orkestrets vision, der byder på radikale nye måder at præsentere klassisk musik på, fortælle orkestrets historie, og inddrage publikum i interaktive og medrivende koncertformer.

Som SymfoBusiness-partner er man derudover garanteret et skræddersyet koncertforløb med

indlagte middage, workshops og eventuelt optræden i virksomheden, der tager medlemmerne helt ind i musikken — og bagom den.

Det er et forløb, der til fulde udnytter orkestrets professionelle kompetencer for sammenspil, organisering og inspiration — både som det kommer til udtryk i arbejdet på scenen og i alt det, der foregår før publikum lytter med.

Interesserede virksomheder og ledere kan kontakte Eventkoordinator Nikolai Breum Nielsen:

nbni@aarhus.dk • 89 40 90 92

SYMFOBUSINESS SÆRLIGE GIVERE

salling fondene

STIBOFONDEN

Per og Lise Aarsleff Fond

SYMFOBUSINESS PLATINPARTNERE

vola

SCHOUW+CO

KAUFMANN
SINCE 1908

Bjerrers
Bureau

SYMFOBUSINESS SØLVPARTNERE

STUDENTERHUS
AARHUS

Hørecenter
ÅRHUS &
EBELTOFT

Er strygerne også gemt for din hørelse?

Få en **GRATIS** høreprøve
hos os, og få det
hele med!

Hørecenter ÅRHUS &
EBELTOFT

www.hca.dk

God fornøjelse!

Bare koncentrer dig om musikken

Bagefter skal vi nok opdatere dig med
de **vigtigste nyheder**

Jyllands-Posten

BYE BYE BRENDA

KAJSA VALA OG
STINE BRAMSEN

20. og 27. marts

JOSEFINE OPSAHL

16. maj

Store træers grønne mørke

Jens Albinus, LiveStrings og Ask
Kjærgaard

2. april

The Last Ship

Musical med musik af Sting

9. – 18. maj

Frøken Julie

Sonja Richter og Alban Lendorf

17. maj

Mothers - A Song for Wartime

Kvindestemmer fra en krigszone

24. maj

Tanztheater Wuppertal

Pina Bausch: Kontakthof

20. – 21. juni

→ musikhuset.dk